

ТАҚРИЗИ МУҚАРРИЗИ РАСМӢ

ба диссертатсияи Сулаймонзода Масъуд Мумин дар мавзуи «Сиёсати фарҳангӣ ва хусусиятҳои он дар шароити Ҷумҳурии Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯйи ихтисоси 6D050200 – Сиёсатшиносӣ (6D050202 - Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияи сиёсӣ). – Душанбе, 2026. – 184 с.

Мутобиқати мавзӯ ва мухтавои диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ. Диссертатсияи Сулаймонзода Масъуд Мумин дар мавзуи «Сиёсати фарҳангӣ ва хусусиятҳои он дар шароити Ҷумҳурии Тоҷикистон» ба шиносномаи ихтисоси илмӣ 6D050200 – Сиёсатшиносӣ (6D050202 - Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияи сиёсӣ) мутобиқат дорад. Дар шиносномаи ихтисоси мазкур як қатор масъалаҳои марбут ба раванди идоракунии давлатӣ, аз ҷумла шаклҳои гуногуни сиёсати давлатӣ, сиёсат ва идораи давлатӣ барои таҳқиқ пешбинӣ гардидаанд. Дар таҳқиқи диссертатсионии муаллиф ҷанбаҳои назариявӣю методологии сиёсати фарҳангӣ ва заминаҳои концептуалии ташаккули сиёсати фарҳангӣ дар илми муосир таҳлилу баррасӣ шудаанд. Ташаккули сиёсати фарҳангӣ ва татбиқи амалии он дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дурнамои рушди сиёсати фарҳангии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо дарназардошти шароити муосир таҳқиқ гардидаанд.

Мубрамии мавзуи таҳқиқ. Дар шароити ҷаҳонишавӣ ва ташаккулёбии ҷомеаи иттилоотӣ масъалаҳои ҳифзи ҳувияти миллӣ, мероси таърихӣ ва арзишҳои маънавӣ ба авлавияти сиёсати давлатӣ табдил ёфтаанд. Сиёсати фарҳангӣ на танҳо як соҳаи фаъолияти мақомоти ҳокимияти давлатӣ, балки захираи стратегӣ барои таъмини рушди устувор ва ҳифзи соҳибхитиёрии миллӣ маҳсуб меёбад. Таҳқиқи хусусиятҳои сиёсати фарҳангӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар партави мавҷудияти мушкилоти минтақавӣю ҷаҳонӣ ва инчунин мавқеи геополитикию тамаддунии кишвар хеле муҳим аст. Мубрамии таҳқиқи мавзӯ, пеш аз ҳама, бо зарурати нишон додани нақши фарҳанг дар таҳкими ҷомеаи тоҷик муайян карда мешавад. Фарҳанг ҳамеша барои таъмини ҳамоҳангии иҷтимоӣ ва ваҳдати шаҳрвандӣ ҳамчун омили бунёдӣ хизмат мекунад. Бинобар ин таҳия ва татбиқи стратегияи мутавозини фарҳангӣ барои тарбияи ватандӯстии аҳли ҷомеа, махсусан ҷавонон хеле муҳим мебошад.

Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки вориси яке аз қадимтарин ва ғанитарин фарҳангҳои ҷаҳонӣ, яъне, тамаддуни тоҷику форс мебошад, дар шароити

чаҳонишавӣ барои ҳифзи арзишҳои фарҳанги миллий ва хувияти миллии сокинони кишвар масъул мебошад. Инро аз як тараф, тавассути таблиғи мероси фарҳангии моддӣ ва ғайримоддӣ худ, аз қабилӣ забон, анъанаҳо, адабиёти классикӣ, мусиқӣ ва ёдгориҳои таърихӣ, аз тарафи дигар, пайдо кардани мавқеи шоистаи ҷумҳурӣ дар фазои фарҳангии ҷаҳонӣ ва рушди инноватсионии санъати муосир ва саноати эҷодӣ таъмин намудан мумкин аст. Пайдо кардани тавозуни байни онҳо ҳадафи қарорҳои муосири идоракунии фарҳангиро ташкил медиҳанд.

Мубрамии таҳқиқи мавзӯ бо масъалаҳои геополитикӣ низ алоқамандӣ дорад. Ҷумҳурии Тоҷикистон дар маркази қитъаи Авруосиё ҷойгир буда, дар ҷорроҳаи таъсирпазирии фарҳангӣ қарор дорад. Дар ин замина, сиёсати фарҳангии давлат дар таъмини хувияти миллий, якпорчагӣ ва худкифоии фарҳангии кишвар нақши муҳим мебозад. Фарҳанги миллий ба унсури муҳимтарини «неруи нарм» табдил ёфта, ба ташаккули имиҷи мусбати кишвар дар арсаи байналмилалӣ, тақвияти дипломатияи фарҳангӣ ва муколамаи созанда бо шарикони Шарқ ва Ғарб мусоидат мекунад.

Бояд гуфт, ки дар шароити соҳибистиклолӣ таҳлили пайваستاи омилҳои таъбиқи сиёсати фарҳангӣ, заминаҳои таҳкимбахши он, сохтори институтсионалӣ ва дастгирии молиявӣ ин соҳа талаботи замон аст. Арзёбии муваффақиятҳо, ба монанди эътирофи мероси фарҳангӣ аз ҷониби ЮНЕСКО ё афзоиши обрӯи синамои миллий ва муайян кардани монеаҳо муносибати мутавозини илмиро талаб мекунад. Ин имкон медиҳад, ки барои беҳтар кардани идоракунии, ҷалби сармоя ба инфрасохтори фарҳангӣ ва истифодаи пурраи иқтисодии фарҳанг дар ҳалли мушкилоти иҷтимоӣ-иқтисодӣ тавсияҳои муфид таҳия карда шаванд.

Дарачаи наwgонии натиҷаҳо дар диссертатсия ва нуктаҳои илмие, ки ба ҳимоя пешниҳод мешаванд. Дар таҳқиқоти диссертатсионии пешниҳодшуда як қатор муқаррароти назариявӣ ва хулосаҳои илмӣ пешниҳод шудаанд, ки дараҷаи назаррасии наwgонӣ доранд ва ҳамчун саҳми довталаб дар таҳияи асосҳои назариявӣ ва методологияи омӯзиши сиёсати фарҳангӣ муайян карда мешаванд. Аз нигоҳи назариявӣ ва методологӣ, наwgонии таҳқиқот дар истифодаи муносибати тамаддунӣ, институтсионалӣ ва иҷтимоӣ фарҳангӣ нисбат ба таҳқиқи мавзӯ зоҳир мешавад. Тақия ба равишҳои мазкур ба муаллиф имкон додаанд, ки дар омӯзиши мавзӯ аз таҳлилҳои пароканда дур шуда, сиёсати фарҳангии Тоҷикистонро ҳамчун як низоми бисёрҷаҳа таҳлил намояд. Дар рисолаи мазкур аввалин бор сиёсати фарҳангӣ ба таври маҷмӯӣ мавриди таҳқиқ қарор дода шудааст.

Ба натиҷаҳои мушаххаси илмӣ ҳамчунин даврабандии таҳаввули сиёсати фарҳангӣ дар Тоҷикистони соҳибистиқлолро мансуб доништан мумкин аст, ки чунин марҳилаҳоро дар бар мегирад: эҳёи миллӣ-фарҳангӣ (1991-1997), таъмини устувории институтсионалӣ ва таҳкими идеологӣ (1997-2010) ва модернизатсияи стратегӣ бо дарназардошти рақамикунонӣ ва неруи нарм (аз солҳои 2010 то имрӯз). Хусусиятҳои ҳар як марҳила, баҳсҳои бартаридошта, ғаёлоли калидӣ, самтҳои афзалиятнок ва зиддиятҳои хос мавриди таҳлил ва асоснокунӣ қарор дода шудаанд.

Асоснокӣ ва эътимоднокии хулосаю тавсияҳои дар диссертатсия ифодаёфта. Муаллиф дар рисолаи худ доираи васеи санадҳои меъёрию ҳуқуқӣ ва натиҷаҳои таҳқиқоти олимони ватанию хориҷиро нисбат ба масъалаҳои ҳувияти миллӣ, бунёди давлати пасошуравӣ, идоракунии фарҳангӣ ва рушди санъати эҷодӣ таҳлил ва муқоиса намудааст. Чунин муносибат ба муаллиф имкон додааст, ки назари худро дар бораи сиёсати фарҳангии Тоҷикистон дар доираи парадигмаи васеътари илмӣ баён кунад. Ҳар як хулосаи муаллиф маҳсули муқоисаи системавӣ ва санҷиши мутақобилаи маълумотест, ки аз ин манбаъҳои гуногун ба даст оварда шудаанд. Ҳамин тариқ, хулоса дар бораи нақши бартаридоштаи давлат ҳамчун маблағгузори асосӣ, танзимкунанда ва таҳиягарӣ меъёрҳои соҳаи фарҳанг тавассути се омил - омили буҷетӣ, ки саҳми ҳадди ақали сармоягузори хусусиро нишон медиҳад, матнҳои қонунҳое, ки омили идоракунии марказонидашударо муқаррар мекунанд ва шаҳодати қоршиносони соҳаи фарҳангӣ, ки дараҷаи баланди вобастагиро аз маблағгузори давлатӣ ва назорати маъмурӣ тавсиф мекунанд, тасдиқ карда мешавад. Набудани муқолифатҳо дар байни ин маълумотҳо бо эътимодии хулосаҳоро тақвият додаанд.

Хулосаҳои муаллиф аз таҳлили ҳамаҷонибае бармеоянд, ки дар он маълумоти як манбаъ бо маълумоти манбаъҳои дигар пурра карда мешавад. Муаллиф аз тафсирҳои яктарафае, ки танҳо ба ҳуҷҷатҳои расмӣ ё андешаҳои субъективии қоршиносон асос ёфтаанд, худдорӣ мекунад. Муқоисаи интиқодии онҳо, баръакс, имкон додааст, ки тасвири кулӣ, бисёрҷанба ва аз ин рӯ, бо эътимоди сиёсати фарҳангӣ ва хусусиятҳои хоси он дар шароити Ҷумҳурии Тоҷикистон асонок карда шаванд. Натиҷаҳои таҳқиқот бо истифода аз сарчашмаҳо, далелҳои бо эътимод ва маълумоти мушаххас аз соҳаҳои қонунгузорӣ, оморӣ, қоршиносӣ ва ҷамъиятӣ асонок карда шудаанд.

Асосҳои методологии таҳқиқот дар заминаи омезиши муносибати системавӣ, таърихӣ ва муқоисавӣ ташаккул дода шудааст. Методҳои мазкур ба муаллиф имкон додаанд, ки сиёсати фарҳангии Ҷумҳурии Тоҷикистонро ҳамчун як низоми тағйирпазир, ки зери таъсири шароити мушаххаси таърихӣ, омилҳои иҷтимоию иқтисодӣ ва равандҳои геополитикӣ ташаккул ёфтааст, муаррифӣ намояд. Истифодаи усулҳои байнифаннӣ имкон додаанд, ки таҳлили маҷмӯӣ анҷом дода шавад. Аз баррасии асосҳои идеологӣ ва заминаи қонунгузорӣ сар карда, то омӯзиши амалияҳои институтсионалӣ ва дарки онҳо аз ҷониби ҷомеа таҳлилу баррасӣ гардидаанд.

Ҳаҷм ва сохтори диссертатсия. Диссертатсияи мазкур аз феҳристи ихтисораҳо, муқаддима, тавсифи умумии таҳқиқот, се боб, шаш зербоб, хулоса, тавсияҳо барои истифодаи амалии натиҷаҳои таҳқиқот, рӯйхати адабиёт ва феҳристи интишороти довталаб аз рӯйи мавзуи диссертатсия иборат мебошад.

Дар боби якуми диссертатсия «Асосҳои назариявӣю методологии таҳқиқи сиёсати фарҳангӣ» заминаҳои муҳимтарини ташаккули сиёсати фарҳангӣ дар марҳилаҳои гуногунии рушди ҷомеа ва робитаи мутақобилаи сиёсату фарҳанг мавриди омӯзиш қарор дода шудаанд.

Дар зербоби якуми боби якум «Заминаҳои концептуалии ташаккули сиёсати фарҳангӣ дар илми муосир» хусусиятҳои сиёсати фарҳангӣ дар замони шуравӣ, арзёбии сиёсати фарҳангӣ дар гузоришҳои созмонҳои байналмилалӣ, равишҳои гуногуни назариявӣю методологӣ оид ба омӯзиши сиёсати фарҳангӣ, асарҳои таҳқиқотии ҳавзаҳои гуногуни илмӣ, тафовути мафҳумҳои «сиёсати фарҳангӣ» ва «сиёсат дар соҳаи фарҳанг», зарурати ташаккули сиёсати фарҳангӣ дар шароити давлатдорӣи миллӣ, таъсири сиёсати фарҳангӣ ба ҳувиёти фарҳангӣ, худшиносии миллӣ ва ҳисси ватандӯстӣ, алоқамандии сиёсати фарҳангӣ бо концепсияи рушди устувор ва ғ. таҳлилу баррасӣ гардидаанд.

Дар зербоби дуюми боби якум “Алоқамандии сиёсат бо фарҳанг ва хусусиятҳои муҳимми он” робитаи сиёсат ва фарҳанг ҳамачониба таҳқиқ гардида, дар заминаи он таъсири сиёсат ба соҳаи фарҳанг, ва баръакс, таъсири фарҳанг ба соҳаи сиёсат, концепсияҳои гегемонияи фарҳангӣ ва сармояи фарҳангӣ, равишҳои назариявӣю методологӣ оид ба омӯзиши масъалаҳои номбаргардида, фарҳанги сиёсӣ, таҷрибаи давлатҳои хориҷӣ оид ба пешбурди сиёсати фарҳангӣ нишон дода шудаанд.

Боби дуюми диссертатсия “Ташаккули сиёсати фарҳангӣ ва заминаҳои татбиқи амалии он дар Ҷумҳурии Тоҷикистон” ба омӯзиши

раванди ташаккулёбии сиёсати фарҳангӣ ва заминаҳои татбиқи амалии он дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бахшида шудаанд.

Дар зербоби якуми боби дуюм омили воситаҳои татбиқи сиёсати фарҳангӣ дар шароити давлатдорӣ милли таҳқиқ гардидааст. Дар ин зербоб субъектҳои асосии низоми татбиқи сиёсати фарҳангӣ, мундариҷаи сиёсати фарҳангӣ, татбиқи сиёсати фарҳангӣ дар шароити сохторҳои гуногуни ҷамъиятӣ, аҳамияти сиёсати фарҳангӣ дар таҳкими давлатдорӣ милли, рушди фарҳангии ҷомеа, мақсад ва вазифаҳои сиёсати фарҳангӣ, самаранокии иҷтимоӣ иқтисодии сиёсати фарҳангӣ, омилҳои идоракунии рушди соҳаи фарҳанг нишон дода шудаанд.

Зербоби дуюми боби дуюми диссертатсия ба таҳлилу баррасии сиёсати фарҳангии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шаклҳои татбиқи амалии он дар шароити соҳибистиклолӣ бахшида шудааст. Дар зербоби мазкур марҳилаҳои гуногуни рушду инкишофи сиёсати фарҳангии Ҷумҳурии Тоҷикистон, дастовардҳои асосии Тоҷикистон дар соҳаи фарҳанг, ташаббусҳои фарҳангии Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон нишон дода шудаанд.

Дар боби сеюми диссертатсия “Дурнамои рушди сиёсати фарҳангии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шароити муосир” пешмади рушди сиёсати фарҳангии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳқиқ гардидааст.

Зербоби якуми боби сеюм ба омӯзиши рушди сиёсати фарҳангии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шароити ҷаҳонишавӣ бахшида шуда, дар ин замина зарурати рушди фарҳангии кишвар ва ҳифзу ҳимояи фазои фарҳангии ҷомеа нишон дода шудааст. Дар ин зербоб таъсири ҷаҳонишавӣ ба фарҳанги милли, аз ҷумла воридшавии фарҳанги бегона ба фазои маънавии Тоҷикистон, зарурати эҳёи хотираи таърихӣ, ҳифзу ҳимояи арзишҳои фарҳангӣ ва худшиносии миллии шаҳрвандон, такмили концепсияи рушди фарҳангии Ҷумҳурии Тоҷикистон, такмили барномаҳои таълимӣ, дар сатҳи нав ба роҳ мондани омӯзиши таъриху фарҳанги миллат таҳқиқ гардидаанд.

Дар зербоби дуюми боби сеюм мушкилот ва дурнамои рушди сиёсати фарҳангии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳлил гардидаанд. Дар ин қисми таҳқиқот баъзе мушкилиҳои давраи гузариш, тавсияҳо оид ба такмили омилҳои татбиқи сиёсати фарҳангӣ, дурнамои рушди ҳамкориҳои байналмилалӣ кишвар дар соҳаи фарҳанг, идомаи муаррифии фарҳанги милли дар арсаи ҷаҳонӣ, дурнамои рушди ҳамкориҳо бо ЮНЕСКО дар асоси таҳлили далелҳо асоснок карда шуда, вобаста ба онҳо хулосаҳои

муаллиф ироа гардидаанд. Дар хулосаи диссертатсия натиҷаҳои таҳқиқоти довталаб ҷамъбаст гардидаанд.

Аҳаммияти илмӣ, амалӣ, иқтисодӣ ва иҷтимоии диссертатсия. Аҳаммияти илмӣ таҳқиқот дар таҳлили ҳамаҷонибаи сиёсати фарҳангӣ дар заминаи мушаххаси давлатдорӣ миллӣ ифода меёбад. Дар рисолаи муаллиф муносибати тамаддунӣ, институтсионалӣ ва иҷтимоӣ фарҳангӣ истифода бурда шудаанд. Аз ин рӯ, натиҷаҳои таҳқиқот ба рушди муқаррароти назариявӣ ва методологии сиёсатшиносӣ мусоидат мекунад. Дар рисола мафҳумҳои «сиёсати фарҳангӣ», «соҳибхитиёрии фарҳангӣ», «ҳифзи анъанаҳои миллӣ», «ҳифзи ҳувияти миллӣ» ва ғ. таҳлилу баррасӣ гардида, муносибати муаллиф нисбат ба онҳо муайян карда шудааст.

Арзиши амалии рисола бо мушкилоте, ки мақомоти давлатӣ, муассисаҳои фарҳангӣ ва ҷомеаи шаҳрвандии Тоҷикистон онҳоро ҳал намуда истодаанд, муайян карда мешавад. Дар рисола таҳлили муфассали самаранокии қонунгузори соҳаи фарҳанг, сохтори институтсионалӣ ва сиёсии он оварда шудааст. Дар асоси самтҳои муайяншудаи мушкилот ва таҷрибаҳои байналмилалӣ маҷмуи тавсияҳои мушаххас таҳия шудаанд. Тавсияҳои мазкур ба тақмили заминаи меъёрӣ, баланд бардоштани самаранокии равандҳои идоракунӣ ва таҳияи усулҳои муосири ҳифз ва навсозии мероси фарҳангии моддӣ ва ғайримоддӣ нигаронида шудаанд. Таваҷҷӯҳи махсус ба рақамикунории соҳаи фарҳанг ва рушди саноати эҷодӣ ҳамчун самти нави рушди иқтисодӣ дода шудааст. Маводҳои рисоларо метавон дар таҳия ё тасҳеҳи барномаҳои давлатӣ, инчунин дар омӯзиш ва тақмили ихтисоси мутахассисони соҳаи идоракунӣ ва сиёсати фарҳангӣ истифода бурд.

Аҳамияти иқтисодии таҳқиқот дар он ифода меёбад, ки фарҳанг на танҳо як падидаи иҷтимоӣ, балки як омил муҳимми рушди устувори иқтисодӣ низ мебошад. Дар рисола иқтисодии мероси фарҳангӣ ва санъати муосир ҳамчун замина барои таҳияи маводи миллии рақобатпазир дар соҳаи сайёҳӣ, маориф, ВАО ва саноати эҷодӣ асоснок карда шудааст. Дар рисола тавсияҳо барои табдил додани дороиҳои фарҳангии Тоҷикистон - маконҳои бостоншиносӣ, ҳунарҳои анъанавӣ, мероси мусиқӣ ва адабӣ - ба омилҳои фаъоли иқтисодӣ пешниҳод карда шудаанд. Дар рисолаи муаллиф зарурати сармоягузориҳои стратегӣ дар инфрасохтори фарҳангӣ (осорхонаҳо, театрҳо, толорҳои консерти ва бойгонҳои рақамӣ), ки тавассути афзоиши сайёҳӣ, таъсиси ҷойҳои нави корӣ ва афзоиши ҷолибияти сармоягузорӣ хароҷоти худро мепӯшонанд, баррасӣ карда шудаанд. Дар ин раванд нақши

фарҳанг дар ташаккули «бренд»-и кишвар, ки мустақиман ба мавқеи он дар бозорҳои байналмилалӣ таъсир мерасонад ва ба воридшавии сармоягузориҳои хориҷӣ мусоидат мекунад, таъкид шудааст.

Мутобиқати барасмиятдарории диссертатсия ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон. Диссертатсияи докталаби дараҷаи илмӣ бо риояи муқаррароти «Дастурамал оид ба тартиби барасмиятдарории диссертатсия, автореферати диссертатсия ва дигар маводди илмӣ», ки бо қарори Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 27 декабри соли 2024, №493 тасдиқ гардидааст, ба расмият дароварда шудааст.

Автореферат, ки мухтавои асосии диссертатсияро инъикос менамояд, ба талаботи «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ», ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.06.2021, №267 (бо тағйири иловаҳо бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.06.2023, №295) тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ мебошад.

Дар таҳқиқоти мазкур норасоӣҳо низ дида мешаванд, ки онҳоро ба таври зерин нишон додан мумкин аст:

1. Дар диссертатсияи муаллиф ҷанбаҳои байналмилалӣ сиёсати фарҳангӣ хеле зиёд баррасӣ шудаанд. Аммо агар масъалаҳои мазкур дар зербоби алоҳида дар доираи дипломатияи фарҳангии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳқиқ мегардид, беҳтару хубтар мебуд.

2. Дар таҳқиқи мавзӯ ҷанбаи неруи нарма доштани сиёсати фарҳангӣ дар сатҳи зарурӣ баррасӣ нагардидааст. Аз таҷрибаи давлатҳои муосир маълум аст, ки сиёсати фарҳангӣ дар ташаккули неруи нармаи кишвар таъсири амиқ мерасонад. Шояд докталаб вобаста ба ин масъала нуқтаи назари худро дошта бошад.

3. Муаллиф нақши сиёсати фарҳангӣ дар ташаккули ҳувияти миллиро хеле хуб баррасӣ намудааст. Аммо роҳи омилҳои таҳкими ваҳдати миллӣ ва ҳувияти миллӣ аз мадди назари ӯ то андозае дур мондаанд.

Бояд гуфт, ки эродҳои мазкур ба мазмуну мухтавои диссертатсия таъсири манфӣ намерасонанд. Аз ин рӯ, ба муаллиф тавсия мегардад, ки дар таҳқиқоти минбаъдаи худ онҳоро ба инобат гирифта, мавриди омӯзиш ва баррасӣ қарор диҳад.

Диссертатсияи Сулаймонзода Масъуд Мумин ба омӯзиши яке аз масъалаҳои муҳимтарини сиёсати давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон бахшида шуда, дар рушди сиёсати фарҳангии кишвар ва дар илмҳои сиёсии ватанӣ иқдоми хеле муҳим мебошад. Диссертатсияи мазкур кори мустақилона

анҷомёфтае мебошад, ки сохтори он тибқи талаботи муқарраргардида таҳия шудааст. Муаллиф аз уҳдаи он вазифаҳое, ки дар назди худ гузоштааст, ба хубӣ баромадааст. Дар раванди таҳқиқот миқдори зарурии адабиёти илмӣ ва манбаъҳои муътамад истифода гардидааст. Адабиёти истифодашуда ба масъалаи омукташаванда ва масъалаҳои баррасигардида робитаи бевосита доранд. Гузашта аз ин, диссертатсия аз рӯи мазмуну мундариҷа бо ихтисоси интихобнамуда мувофиқат менамояд. Дар маҷмӯъ, адабиёти омукташуда, маводи истифодашуда, баррасиҳои муаллиф, хулосаҳои асосии диссертатсия, мазмуну мундариҷаи он, методҳои илмии истифодагардида бо ихтисоси 6D050200 – Сиёсатшиносӣ (6D050202 - Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияи сиёсӣ) мувофиқат менамоянд.

Ҳамин тариқ, диссертатсияи Сулаймонзода Масъуд Мумин дар мавзӯи «Сиёсати фарҳангӣ ва хусусиятҳои он дар шароити Ҷумҳурии Тоҷикистон» ба талаботи пешбининамудаи бандҳои 31 ва 33 «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ», ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.06.2021, №267 (бо тағйиру иловаҳо бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.06.2023, №295) тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ мебошад. Диссертатсияи мазкур таҳқиқоти мукамал ва мустақилонаи анҷомёфта ба шумор рафта, муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D050200 – Сиёсатшиносӣ (6D050202 - Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияи сиёсӣ) мебошад.

Муқарризи расмӣ:

Доктори илмҳои фалсафа, профессори
кафедраи муносибатҳои байналмилалӣ ва
сиёсатшиносии Донишгоҳи байналмилалӣ
сайёҳӣ ва соҳибкорӣ Тоҷикистон
21.04.2026

 Ҷононов С.

Имзои профессор Ҷононов С.-ро тасдиқ менамоям.

Сардори Раёсати кадрҳо ва корҳои
махсуси Донишгоҳи байналмилалӣ
сайёҳӣ ва соҳибкорӣ Тоҷикистон
21.04.2026





Ҷураев Ш.Н.

Суроғай муқарриз:

734055, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
шаҳри Душанбе, хиёбони Борбад, 48/5.
Тел.: +992 904245500